

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ
ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Γενική Δ/ση Ανάπτυξης & Προστασίας Δασών & Φ.Π.
Δ/ση Αισθητικών Δασών-Δρυμών & Θήρας
Τμήμα

Ταχ. Δ/ση : Ιπποκράτους 3-5
Ταχ. Κώδικας : 10164 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Γ. Ανέστης
Τηλ. : 3606.752
Fax : 3635.359

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2000

Αριθ. Πρωτ. : 89880/1506

Προς
1. Περιφέρειες του Κράτους
Γεν.Δ/σεις Περιφερειών

α)Δ/σεις Δασών

Έδρες τους

β)Δ/σεις Δασών Νομών του
Κράτους

Έδρες τους

γ)Δασαρχεία

Έδρες τους

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1.Γραφείο κ. Γεν.Δ/ντή Δασών
κ. Φ.Π.

2.Δ/σεις Κ.Υ.

3.Τμήματα Δ/σης Αισθ.

Δασών, Δρυμών & Θήρας

ΘΕΜΑ : Καταφύγια άγριας ζωής

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 παρ. 1, 2 και 3 του Ν. 2637/1998 (ΦΕΚ 200/Α'27-8-98) τροποποιούνται οι διατάξεις του Ν.Δ. 86/69 (άρθρο 253, 254 παρ. 5, 6, 7 και 8 όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 3 και 4 του Ν. 177/1975 (ΦΕΚ 205 Α') που αφορούν τα καταφύγια θηραμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 του Ν. 2637/98 ο θεσμός των καταφυγίων θηραμάτων αλλάζει φιλοσοφία. Η μέχρι τώρα λειτουργία τους είχε σαν σκοπό την αύξηση των θηρευομένων ειδών εντός του καταφυγίου.

Τα καταφύγια θηραμάτων πλέον μετονομάζονται αυτοδικαίως σε καταφύγια άγριας ζωής και δεν απαιτείται γι αυτό νέα διαδικασία επανακήρυξης (παρ. 1 άρθρο 57). Οι λειτουργίες που πρέπει να επιτελούν, τα κριτήρια επιλογής τους, καθώς και οι σκοποί που πρέπει να επιτυγχάνονται μέσω του νέου θεσμού, είναι περισσότερο σύνθετοι, πολύπλοκοι και αποσκοπούν στη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας, στην προστασία των ειδών, καθώς στη διατήρηση των σπάνιων και απειλούμενων ειδών της πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας, καθώς και την προστασία και την αύξηση του πληθυσμού των θηραμάτων. Με το εν λόγω άρθρο κατά συνέπεια, ο στόχος ενός καταφυγίου άγριας ζωής, δεν επικεντρώνεται πλέον μόνο στα θηράματα,

αλλά σε όλα τα είδη άγριας πανίδας, αυτοφυούς χλωρίδας, αλλά και του οικοσυστήματος γενικά.

Μακροπρόθεσμα ο τελικός σκοπός είναι η δημιουργία ενός λειτουργικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών, σύμφωνα με το άρθρο 57 του Ν. 2637/93 που θα εξασφαλίζει τα παρακάτω αναφερόμενα :

Α. ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 57 ΤΟΥ ν. 2637/99

Το άρθρο 57 (περιληπτικά) ειδικότερα προβλέπει :
Με την Παρ. 3(5):

1) ~~Ιδρύονται~~ καταφύγια άγριας ζωής με αποφάσεις του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας σε ::

- ❖ Δασικές εκτάσεις
- ❖ Δασοσκεπείς εκτάσεις
- ❖ Χορτολιβαδικές εκτάσεις
- ❖ Ελώδεις εκτάσεις
- ❖ Υγροτοπικές εκτάσεις
- ❖ Αγροτικές εκτάσεις
- ❖ Παρόχθιες εκτάσεις
- ❖ Παραλίμνιες εκτάσεις
- ❖ Παράκτιες εκτάσεις και
- ❖ Ερημονησίδες

(Είναι προφανές ότι ένα καταφύγιο άγριας ζωής μπορεί να περιλαμβάνει δύο ή και περισσότερες από τις παραπάνω κατηγορίες εκτάσεων, και βέβαια δημόσιες ή και ιδιωτικές των παραπάνω χρήσεων)

Με την προϋπόθεση ότι οι εκτάσεις αυτές

- ❖ Είτε είναι απαραίτητες για την διατροφή, διαχείμανση, αναπαραγωγή, διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας
- ❖ Είτε είναι απαραίτητες για την επιβίωση ενός ή περισσότερων ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας που είναι μοναδικά, σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση
- ❖ Είτε αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα τύπου βιοτόπου

Με την παράγραφο αυτή καθορίζεται ο χαρακτήρας ή κατηγορία των εκτάσεων στις οποίες ιδρύονται τα καταφύγια άγριας ζωής. Καταργούνται οι στρεμματικοί περιορισμοί που προβλέπονταν και τίθενται οι απαραίτητες προϋποθέσεις μία ή περισσότερες που πρέπει να πληρούν οι εκτάσεις αυτές ώστε να εκπληρωθεί ο σκοπός της ίδρυσής τους ως καταφύγια άγριας ζωής.

2) Με την παρ. 3 (6) :

Καθορίζονται οι απαγορεύσεις καθώς και οι επιτρεπτές επεμβάσεις και οι όροι κάτω από τους οποίους πραγματοποιούνται εντός των καταφυγίων άγριας ζωής :

Εντός των καταφυγίων άγριας ζωής απαγορεύεται :

- ❖ Η θήρα κάθε είδους της άγριας πανίδας.
- ❖ Η σύλληψη κάθε είδους της άγριας πανίδας.
- ❖ Η καταστροφή κάθε είδους ζωνών με φυσική βλάστηση
- ❖ Η καταστροφή των ζωντανών φυτοφρακτών
- ❖ Η αμμοληψία
- ❖ Η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων
- ❖ Η ρύπανση των υδατικών πόρων
- ❖ Η ένταξη έκτασης του καταφυγίου άγριας ζωής σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό

Εντός των καταφυγίων άγριας ζωής επιτρέπεται (αφού προηγουμένως υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τύπου Α' και χορηγηθεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων) η εκτέλεση έργων και εργασιών (ιδιωτικών ή Δημοσίων) και κυρίως :

- ❖ Αλιευτικών έργων
- ❖ Έργων αναδασμού
- ❖ Τουριστικών Εγκαταστάσεων
- ❖ Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων
- ❖ Κατασκηνώσεων
- ❖ Λατομείων
- ❖ Μεταλείων
- ❖ Δρόμων

Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τύπου Α και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων γίνεται σύμφωνα με το Ν. 1650/1986 (άρθρο 3, 4 και

5) και της ΚΥΑ 69269/5387/1990 περί «Κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων» (ΦΕΚ 678/Β/90)

Κατ'εξαιρέση επιτρέπονται: α) η σύλληψη ειδών της άγριας πανίδας και η μεταφορά τους προς εμπλουτισμό άλλων κατάλληλων περιοχών μόνο από την Δασική Υπηρεσία και β) η σύλληψη ειδών της άγριας πανίδας ή η συλλογή ειδών αυτοφυούς χλωρίδας για ερευνητικούς, επιστημονικούς σκοπούς, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

3) Με την παρ. 3(7)

Προβλέπεται η δυνατότητα επί πλέον απαγορεύσεων ή η δυνατότητα να τίθενται όροι ή περιορισμοί με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως :

- ❖ Στην άσκηση αλιείας
- ❖ Στην άσκηση γεωργίας
- ❖ Στην άσκηση βοσκής
- ❖ Στις Υλοτομίες
- ❖ Στη Χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- ❖ Στη συλλογή και κοπή : αρωματικών φυτών - βαφικών φυτών - αρτυματικών φυτών - μελισσοκομικών φυτών - ανθοκομικών, διακοσμητικών φυτών για εμπορικούς σκοπούς

Δύναται δηλαδή μετά από εισήγηση της δασικής αρχής να εκδίδονται αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για απαγόρευση ή ρύθμιση των παραπάνω δραστηριοτήτων εντός των καταφυγίων άγριας ζωής.

4) Με την παρ. 3(8):

Η Δασική Υπηρεσία δύναται να προγραμματίζει και να εκτελεί ειδικά έργα : (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 998/1979 - ΦΕΚ 289/ Α'./79) βελτίωσης του βιοτόπου των καταφυγίων άγριας ζωής όπως :

- ❖ Σπορές
- ❖ Φυτεύσεις
- ❖ Ποτίστρες
- ❖ Υδρομαστεύσεις
- ❖ Περκφράξεις
- ❖ Ταίστρες

Καθώς και έργα ικανοποίησης των οικολογικών αναγκών του βιολογικού κύκλου των ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας, όπως

- Αναδάσωση
- Διατήρηση ακαλλιέργητων εκτάσεων με παραδοσιακές καλλιέργειες
- Αναβάθμιση και αποκατάσταση υγροτοπικών εκτάσεων
- Δημιουργία και ανάπτυξη υγροτοπικών εκτάσεων
- Δημιουργία και ανάπτυξη ζωνών φυτικής βλάστησης
- Δημιουργία δενδροστοιχιών κατά μήκος των αγροτικών δρόμων και σε ελωδεις εκτάσεις

B. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Με βάση τα παραπάνω θα πρέπει :

1. Να επανεξεταστεί αν τα υπάρχοντα καταφύγια θηραμάτων που μετονομάζονται σε άγριας ζωής πληρούν τους νέους όρους
2. Να εξεταστεί αν στην περιοχή ευθύνης σας υπάρχουν άλλες εκτάσεις που εξυπηρετούν τους σκοπούς της παρ. 3 (5) και δεν είναι σήμερα καταφύγια (π.χ. υγρότοποι, βιότοποι σπανίων ή απειλούμενων ειδών, ερημονησίδες, παραλίμνιες εκτάσεις, σημαντικοί βιότοποι κ.λ.π.)
3. Να ληφθεί υπόψη η κατά χώρο κατανομή των καταφυγίων, καθώς και ο συνδυασμός τους με τις περιοχές που περιλαμβάνονται στον προτεινόμενο εθνικό κατάλογο για ένταξη στο δίκτυο NATURA 2.000 (118 καταφύγια συμπίπτουν εν όλω ή εν μέρει με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2.000)

Για την υλοποίηση των (1), (2) και (3) θα πρέπει να ακολουθηθεί η παρακάτω διαδικασία :

B1. Να συνταχθεί έκθεση – εισήγηση για το κάθε υπάρχον καταφύγιο στην οποία περιληπτικά θα αναφέρονται :

- α. Η έκταση του καταφυγίου
- β. Μεταξύ ποίων υψομέτρων εκτείνεται η περιοχή του καταφυγίου
- γ. Το είδος των εκτάσεων, που υπάρχουν εντός του καταφυγίου σύμφωνα με την παρ. 3 (5) του άρθρου 57 και εάν είναι δυνατόν και η «χονδρική» απεικόνισή τους σε χάρτη χρήσεων
- δ. Τα είδη της άγριας πανίδας που διαβιούν εντός του καταφυγίου
- ε. Τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας
- στ. Εάν εξασφαλίζονται ή όχι οι προϋποθέσεις της παρ. 3 (5) μία ή περισσότερες και καλύπτονται οι τωρινές ανάγκες των ειδών της άγριας πανίδας κατά τη διάρκεια του βιολογικού τους κύκλου (φωλεοποίηση – μετανάστευση – διαχείμανση κ.λ.π.)
- ζ. Ποια έργα ή εγκαταστάσεις που προβλέπονται από την παρ. 3 (6) υπάρχουν εντός των καταφυγίων και αν επηρεάζουν και σε ποιο βαθμό την διατήρηση της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας
- η. Ποιες χρήσεις από τις αναφερόμενες στην παρ. 3(7) ασκούνται εντός των καταφυγίων (βοσκή, υλοτομία κ.λ.π.) και αν απαιτούνται ρυθμίσεις σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο (με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας)

θ. Ποια έργα βελτίωσης του βιοτόπου του καταφυγίου έχουν εκτελεστεί και ποια έργα προτείνονται να εκτελεστούν από τα ενδεικτικά αναφερόμενα στην παρ. 3(8).

ι. Και ότι άλλο κρίνεται σαν σημαντική πληροφορία

Η εισήγηση – έκθεση για κάθε ένα από τα υπάρχοντα καταφύγια, θα καταλήγει σε πρόταση για την διατήρηση, τροποποίηση ή κατάργησή του

B2. Για την υλοποίηση της παρ. 2 θα συνδράμει η Δ/ση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας (Τμήματα Α, Β και Γ) με προτάσεις για συγκεκριμένες περιοχές (Σ.Π.Π.Ε. – σημαντικές περιοχές για τα πουλιά – υγρότοπους, σημαντικούς βιοτόπους κ.λ.π.) καθώς και με καταλόγους των ειδών που διαβιούν σ' αυτές και είναι σπάνια ή απειλούμενα, καθώς και με συνοδευτικούς χάρτες για τις περιοχές που θα της ζητηθεί.

Η ζώνη Α των υγροτόπων RAMSAR καθώς και οι ζώνες ειδικής προστασίας (S.P.A.), όπως θα σας υποδειχθούν από την Δ/ση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας θα πρέπει υποχρεωτικά κατά προτεραιότητα να κηρυχθούν Καταφύγια Άγριας Ζωής.

B3. Για την υλοποίηση της (3) θα πρέπει να συνταχθεί χάρτης κλίμακας 1 : 50.000 ή 1 : 100.000 στον οποίο θα τοποθετηθούν οι εκτάσεις :

- όλων των υπάρχόντων καταφυγίων
- οι προτεινόμενες τροποποιήσεις ορίων
- τα προτεινόμενα καταφύγια άγριας ζωής

Η τελική πρόταση για την περιοχή ευθύνης σας θα αποτυπωθεί σε χάρτη κλίμακας 1 : 50.000 ή 1 : 100.000 και θα ακολουθηθεί η διαδικασία έκδοσης αποφάσεων από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και η δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Γ. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Για την ίδρυση καταφυγίου άγριας ζωής είναι αναγκαία η ύπαρξη μιας ή περισσότερων εκ των προϋποθέσεων του άρθρου 57 παρ. 3(5) που θα πρέπει να αναγράφεται ρητά στο σκεπτικό της απόφασης, καθώς και το είδος των εκτάσεων
- Η περιγραφή των ορίων θα γίνεται όπως μέχρι τώρα
- Στα «έχοντας υπόψη» των αποφάσεων θα αναφέρεται το άρθρο 57 παρ. 1, 2, 3 (5), (6), (7), (8) (ΦΕΚ 200 Α/1998)
- Η σήμανση των ορίων των καταφυγίων άγριας ζωής (πινακίδες κ.λ.π.) θα γίνεται όπως μέχρι τώρα, και βέβαια οι νέες πινακίδες θα αναγράφουν «Καταφύγια Άγριας Ζωής».

Οι διαδικασίες ολοκλήρωσης όλων των παραπάνω θα πρέπει να γίνει μέχρι τις 1-3-2001 και οι προβλεπόμενες αποφάσεις θα πρέπει να σταλούν για δημοσίευση μέχρι της 15-7-2001 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μέχρι την 1-3-2001 ουδεμία τροποποίηση, κήρυξη ή κατάργηση Καταφυγίων Άγριας Ζωής θα γίνει παρά μόνο αυτών που θα σας υποδειχθούν από την

Διεύθυνση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Άγριας Ζωής και αφορούν υποχρεώσεις μας από διεθνείς συμβάσεις (Ζώνη Α υγρότοπων, RAMSAR, ζώνες ειδικής προστασίας (S.P.A) κ.λ.π., καθώς και σε εξαιρετικές περιπτώσεις για λόγους προστασίας και μετά από ενημέρωσή μας.

Η δημιουργία ενός τέτοιου συνεκτικού δικτύου καταφυγίων άγριας ζωής εξασφαλίζει τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών αναπαραγωγής, διαβίωσης προστασίας και διαχείρισης των ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας και είναι προφανές ότι απαιτεί και μεγαλύτερη προσπάθεια για την καλύτερη προστασία τους. Πιστεύουμε ότι η υλοποίηση των παραπάνω στόχων αποτελεί ουσιαστική συμβολή της Δασικής Υπηρεσίας στην ανάγκη ολοκληρωμένης διαχείρισης και προστασίας του φυσικού μας περιβάλλοντος.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΣΤΑΜΕΡΟΣ
ΠΡΟΕΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

G. Tsantopoulos
Γ. Τσαντζούπουλος

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΙΩΤΑΚΗΣ